

„EDINOST“
izhaja po trikrat na teden v šestih iz-
danih ob torkih, četrkih
in sobotah. Zjutranje izdanje iz-
haja ob 6. uri zjutraj, večerno pa ob 7.
uri večer. — Obojno izdanje stane:
za jeden mesec . f. — 30., izven Avstrije f. 1.40
za tri mesece 2.80 4.—
za pol leta 5.— 8.—
za vsa leta 10.— 16.—
Na naročbe brez priložene naročnine se
ne jemlje ozir.
Posamične številke se dobivajo v pro-
dajalnicah tobaka v Trstu po 2 nv.,
izven Trsta po 3 nv. Sobotno večerno
izdanje v Trstu 6 nv., izven Trsta 8 nv.

EDINOST

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

Oglasi se računajo po tarifi v petiti; za
naslove z debelimi črkami se plačuje
prostor, kolikor obsega navadnih vrstic.
Poslana osmrtico in javnozahvale, do-
mači oglasi itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu:
ulica Casermna št. 11. Vsako pismo mora
biti frankovano, ker nefrankovana se ne
sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase spre-
jema **upravnništvo** ulica Molino pic-
colo št. 3, II. nadst. Odprte reklamacije
so prosto pošlino.

V edinosti je moč!

Častitim gg. naročnikom!

Prosimo č. gg. naročnike, ki še tega niso
storili, da prej ko mogoče ponore naročnino za
zadnje četrtletje. One č. gg. naročnike, ki
so na dolgu še za prejšnjo dobo, prosimo, da
poravnajo dolg najkasneje do konca tega meseca,
ker bodemo drugače prisiljeni ustavit jim list,
pridržiš si iztirjati zaostalo naročnino drugim
potem. Vsem smo poslali tirjalnice, iz katerih
vsaki razvidi svoj dolg. **Upravnništvo**

O programu nove vlade.

I.

Med političnimi vestmi današnjega zju-
tranjega izdanja smo rekli, da z izjavami
grofa Badenija od minolega torka najbrže ni
popolnoma zadovoljna nobena stranka,
izvzemši seveda Poljake, ki imajo več kot
dovolj vzrokov biti zadovoljni se sedanjo
dobo poljskega voditeljstva v Avstriji na
znotraj in na zunaj. Njim seveda zadošča že
dejstvo samo na sebi, da je oni, ki je raz-
vijal program nove vlade, došel iz poljskega
kroga. Saj so bili Poljaki vsikdar praktični
politik, ter imajo jako razvito zmisel za —
svojo korist. In ako pripomnimo še, da je
zastopnike Poljakov — in naj le-ti sede na
klopih poslancev ali pa ministrov — vsikdar
spajala vez stroge vzajemnosti, utrdili in
podkrepili smo dovolj svoje menenje, da Po-
ljaki imajo popolno jamstvo, da v dogledni
bodočnosti gotovo ne padejo na — trdo plat.
Drugače je z ostalimi strankami: le-te tudi
danes, po razglasenju programa nove vlade,
niso na jasnem glede na vprašanje o raz-
merju nove vlade do pojedinih strank; kjer
pa jasnosti ni, tam tudi zadovoljnosti ne more
biti. Ves program, kakor ga je razvil grof
Badeni, je sestavljen iz več ali manj lepih in
dokaj prikupljivih fraz, ali konkretnega je
bore malo v njem. Ta splošnost v izražanju
ima seveda tudi ugodnost za novo vladu
— vsaj za najbližnjo bodočnost. Kakor nam-
reč nijedna stranka nima posebnega vzroka
veseliti se na tem programu, istotako pa
tudi nima povoda nijedna stranka, da bi takoj
zapričela ostro opozicijo. In res je — kolikor
namreč moremo soditi po izjavah raznih novin
— na vseh straneh prevladalo menenje, da se
ni smeti prenehati v sodbi, ampak da treba ča-
kati — dejanj nove vlade. In to stališče je
tudi po našem menjenju najpravilnejše, saj nas
uče nebroj skušenj, da pri nas v Avstriji
ni glavno in odločilno le to, kar pravi-
vijo zakoni in programi vsakodobne
vlade, ampak da je veliko več zavisno od
načina, kakor se izvajajo ti programi
in ti zakoni.

A ravno na to stran smo ostali v ne-
jasnem. Prva zavesa se je sicer pridvignila
in začuli smo besede, počakati moramo
pa, da se pridvigne tudi druga zavesa, za
katero so skrita dejanja.

Opravičene so torej one stranke, ki so
zapisale na svoj prapor — hladno rezervo. Pa

PODLISTEK.

Klarica iz farovža.

(Dalje).

Klarici je bilo težko, da mora buditi.
Burja je strašna, lahko se prestrašita, mi-
sleča, da se je zgodila kaka nesreča. Ali
bolje je vendar, kakor da bi hodila kam
drugam pod streho. Kaj bi ji ljudje rekli?
In kdo vé, kakošne reči bi še navstale, da
je morda po noči zbežala od moža.

Potrkala je na vrata.

Nihče se ni oglašil.

Potrkala je v drugič.

Črez kratko so se bližali lahki koraki.

Marjeta je odprla.

„Kedo je?“

„Jaz sem, mati!“

„Ti, Klarica? — V takšnem vremenu!“

Kaj se je zgodilo?“

je tudi res ta program Badenija tako sestav-
ljen, da človek res ne ve, ali je ta program
liberalen, ali konservativen, ali sloni na stari
nesrečni tradiciji ponemčevanja, ali pa nam
naznanja novo dobo enakopravnosti vseh
narodov.

Na splošna zatrdila: da bo vlada skr-
bela za redno in pravočasno delovanje dr-
žavne uprave; da bo stremila po spravi
med narodi; da bo skušala blažiti socialno
bedo in socialna nasprotstva; da se postavi
po robu vsemu, kar bi utegnilo biti nevarno
redu v človeški družbi, da bo pospeševala
državno korist in avstrijski duh — na vsa
ta zatrdila ne pokladamo nikake važnosti,
ker so stalna — ker umevna sama ob sebi
— v programu vsake nove vlade. Minister-
stvo, ki ne bi imelo teh točk v svojem
programu, ne bi bilo — avstrijsko mini-
sterstvo.

Pač pa so nas zanimali oni odstavki v
programu grofa Badenija, s kojimi nam je
novi mož namignil — le namignil — na
kako stališče se hoče postaviti nasproti na-
rodu nemškemu, narodu češkemu in
— našemu parlamentu.

Tu imamo toček v izjavi Badenijeve, ki
so nas dirnole najnemileje, in zopet je tu toček,
ki nam zvane simpatično. Zato pa menimo,
da izjava grofa Badenija ni brez protislovij
in si skoro ne moremo misliti načina, kako
hoče nova vlada ustrežati raznim obljubam
iz te izjave — obljubam, ki skoro izključu-
jejo jedna drugo.

Oni odstavek, v kojem je grof Badeni,
takoj za označenimi splošnimi zatrdili, ozna-
čil oni dve načeli, ki mu bodoči baje vodilni,
oni odstavek je pobarvan odločno nemško-
liberalno. Mera, s kjo se bodo nemškimi
narodom odmerjale narodne pravice in se
bode ustrezalo kulturnim potrebam posamič-
nih narodnosti, ostaneta tradicionalno
stališče naroda nemškega v državi
in pa nemška kultura.

Mi si te izjave ne moremo drugače tolma-
čiti, nego tako, da bodo Nemci tudi v bodoče
gospodovalni narod — narod posebnih svo-
boščin. V tej sodbi nas ni najmanj ne more
motiti zatrdilo, da se bodo tudi zahteve ne-
nemških narodov uvaževale dobrohotno in
pravično, in da se bode ustrezalo istim, v
kolikor bodo dopuščale državne finance in
gospodarske sile in — v kolikor se ne bodo
križale z blestečo nemško kulturo in
stariimi predpraviciami Nemcev. Saj smo
dobivali tudi od nemškoliberalnih
vlad vse polno takih obljub o „dobrohotnem
uvaževanju“, „v kolikor bodo to dopuščale
državne finance in pa oziri na — državne
koristi“, pri čemer pa je bila vsikdar odlo-
čilna okolnost, da se te obljube nikdar iz-
vajale niso v praksi. Nemškoliberalna
stanka si je stvar priredila praktično in jed-
nostavno — jednali so sebe z državo in so

lepo izvajali tako le: to kar hočemo in že-
limo mi, toisto hoče tudi država, naša korist
je državna korist; in ker nočemo mi, tako
ne more hoteti tudi država, da nemške na-
rodnosti pridejo do jednake veljave, kakoršno
imamo mi v tej državi! Ker hočemo mi, mora
hoteti tudi država, da smo mi in le mi
Nemci izključno privilegovani
narod v Avstriji! Nam in le nam Nem-
cem je odločno gospodarstvo, ker tako za-
hleva — državna korist! „Državna korist“
so bila torej ona vratica, skozi katera so
ubežavali nemško liberalna gospoda, da jim
ni trebalo praktično izvajati svojih lastnih
obljub; skozi ta vratica so gospoda uhajali
na oni široki ovine, po kojem so se izogi-
bali jasnim določilom avstrijskih temeljnih
zakonov, njih — mimogredé rečeno — lastnega
deteta.

Istotako nam obeča ministerstvo Bade-
nijevo, da se bodo pravično in dobrohotno
poštevale kulturne potrebe nemških narodov,
toda nemško-liberalna vratica so ostala
obprta!!! Zato pa trdimo po vsej pravici,
da je ta odstavek iz programa nove vlade
veren prepis iz nemško-liberalnih prog-
mov. A mi ne bi bili avstrijski Slovenci in
Slovani, ako bi nas ne bil dirnol najnemileje
ta odstavek iz programa nove vlade.

Politiške vesti.

V Trstu, dne 24. oktobra 1895.

Razprava o programu nove vlade se
je začela torej danes v poslanski zbornici.
Razprava bo izvestno dokaj razsežna, kajti
ne le velike stranke, ampak tudi male sku-
pine so določile svoje govornike, da označijo
svoje stališče glede na novo dobo. V imenu
antisemitov bode govoril posl. Pattai, v
imenu hrvatsko-slovenskega kluba posl. Fe-
rjančič, v imenu Poljakov predsednik kluba
Zaleski, v imenu Hohenvartovcev seveda
Hohenvart. Tudi jeden italijanskih po-
slancev iz Istre se oglasi za besedo.

O programu za delovanje parlamenta
v tej jesenski dobi so se posvetovali večeraj
zaupniki vseh strank. Predsedoval je baron
Chlumetzky. Posvetovanja so se udeležili tudi
poslanci dr. Ferjančič, dr. Laginja
in Burgstaller. Ministerski predsednik
grof Badeni je izrazil željo, da bi se rešil
proračun še pred Božičem, toda mnogi po-
slanci so izjavili takoj — sklicuje se na do-
sedanje skušnje —, da težko pojde tako
hitro. Ob tej priliki so seveda zastopniki
raznih klubov izražali različna menjenja glede
na predmete, ki naj bi prišli na dnevni red
prej ko prej.

Hrvatsko-slovenski klub je torej skle-
nil večeraj konečno, da njega člani se za se-
daj ne povrnejo v Hohenvartov klub.
Odnosaji med obema kluboma ostanejo, kakor
so bili do sedaj. Tako je prav! Prijateljstvo

„Bil je nekje na polji.“

„Bode ga skrbelo za teboj.“

„To mislim.“

Prišle sti k vratom izbe. Marjeta je od-
prla in potegnila Klarico za seboj.

„Ugani, brate, koga ti privajam?“

„Na ugaujke sem prestar, Marjeta!“
odgovoril je častitljivi gospod, dvignivši se
v postelji. „Napravi najpoprej luč.“

„Ne, mati, ne prižigajte!“

„Ah, Klarica — odkod si se tu vzela,
deklina?“

Klarica je povedela gospodu taisto, kar
Marjeta.

„Samo da ne zboli. Marjeta, daj ji su-
hega oblačila, da se preobleče. Toda prižigij,
da vidim Klarico v oči.“

„Ne stric, sedem tukaj pri Vas, da

se kaj pomenimo, dokler dež ne mine; toda

bodi nikaka obveza! Za vse dobro po-
stopajmo lahko solidarno člani tega in onega
kluba, ki vezati se ne kaže, ker se koristi
nemških konservativcev v mnogih točkah ne
pokrivajo s potrebami naroda slovenskega,
a slovenskemu poslancu je vendar v prvi
vrsti dolžnost, da zastopa — slovenske
koristi.

Ali res preobrat na bolje? Radi bi
verojeli toda — ne moremo pri najboljši volji.
Človek, ki je bil prevarjen že tolikrat, težko
veruje v uresničenje svojih želja. Pod udarci
usode človek mora postati črnogled. No, du-
najsiki dopisnik „Agrar Tagblatt“ ima
nekoliko več vere v preobrat na bolje. V po-
sebni brzojavki navaja razna zaamenja, po
kojih bi se dalo sklepati, da se bližamo bolj-
šim časom. Med ta ugodna znamenja poševa
tudi najviši sklep, glasom katerega ni smeti
krčiti pravice hrvatskih in slo-
venskih poslancev v deželnem zborni-
strskem. „Tagblattov“ dopisnik pridodaje
celo, da je pričakovati še drugih znamenj, da
hoče grof Badeni zasnovati Slovanom pri-
jaznejo politik o.

Dal Bog, ali ko smo se že tako odva-
dili — upati!

Zagreb in — Ljubljana! S Kra-
nskoga nam pišejo:

Cesar si je pri zadnjem obisku ogledal
Zagreb do zadnjega kotička in zanimal se je
za upravo kakor za razvitek mesta: vse je
hotel videti, in ko so se mu razkazovale ne-
katere javne naprave in zavodi, se je izrekel
zelo pohvalno; po ti hvali sodili so navzoči,
da je cesar kar presenečen po tem, kar je
videl, kajti bil je nad vse zadovoljen in za-
čuden: „Es ist sehr schön, Agram macht
grosse Fortschritte!“ In — Ljub-
ljana?

Zagreb je brojil 1890 leta okolu 38.000
prebivalcev, danes jih šteje blizu 50.000,
Ljubljana pa leta 1890. 30.500, danes pa jih
broji — 34.000. Pa pogledimo sedaj razvitek
in napredek Ljubljane pa Zagreba v teku 10
ali 15 let! Cel del novega mesta, ulic, cest,
javnih naprav, stavb, zavodov itd. dasiravno
tišči na vseh koncih in krajih madjarska pest
uboge Hrvate. Polno podjetja, kulturnega na-
predka, narodno-gospodarskega razvitka itd.
pognalo je v Zagrebu v zadnjih petnajstih
letih iz tal. Ljubljana pa zaostaja kar za čet-
rtstoletja za drugimi celo — manjšimi mesti!
Tam napredujejo, ustanovljajo podjetja, ku-
pujejo zemljišča, zidajo in gradé z vsa stra-
stjo, pri nas pa držimo križem roke in pri-
digujemo — puhlo — teorijo, prakso pa puš-
čamo izvajati — Nemcem in tujcem, kot da
bi doma sami ne imeli ni zmisla za podjetja,
ni pojma o pogojih za blagostanje domače de-
žele. Ni čuda, da nas država in vlada zane-
marjeta! Stelno mesto dežele, pa se nima
napram tujcu z ničemur ponašati!

Cesarjeva izjava, pohvala in priznanje o

ne prižigajte. Po vsej vasi je temno, zakaj
bi morala ravno tukaj goreti luč!

Uboga Klarica! bala se je, da bi opa-
zili njeno blede lice, njene objokane oči.

Gosp. župnik ni imel nič proti temu.

No, ker le nočeš. . . . Besedo pa vendar
slišimo tudi v temi. Sedi torej sem in ti,
Marjeta, zraven nje. A — dež te je torej
sem prignal? Čuj, Klarica, večkrat čujemo
vsakovrstne pripovedke iz vaše vasi, toda
ne morem verjeti vsega. Veš, Marjeta, da
smo slišali. . . . ?!

„Kaj, stric?“

„Inu, nočem verjeti, kakor Tomaž v
svetem pismu, dokler se ne prepričam, dokler
ne poizvem. Pravijo pak, da posestvo vaše
pride kmalo na boben, da je baje. . . .“

„Naše posestvo?“

(Dalje prih.)

napredku in razvitku Zagreba naj bi bile našim ljudem migljaj, po katerem se imajo ravnati. S samimi jalovimi izgovori in jere-mijadami se ne napreduje! Pustimo fraze in prazno filozofiranje v miru, in lotimo se dela, da dokazemo svetu, da smo duševno in politično zreli za vsestranski razvoj, s katerim se baš sedaj po pravici ponaša — kraljevi Zagreb!

Dostavek uredništva. Mi menimo, da to prislabljanje gospoda dopisnika Zagreba z Ljubljano vendar ni opravičeno na vse strani, kajti pomisliti treba, da so Zagrebu dani vse drugačni pogoji za razvoj. Ljubljana je le malo provincijalno mesto, do-čim je v Zagrebu sedež centralnih oblasti Hrvatske in Slavonije. Državnopravno raz-merje Hrvatske je vse drugačno, nego pa Kranjske. Da bi narod slovenski imel toliko samostojnosti v svoji upravi, ali da govorimo konkretnije: ako bi bili Slovenci zdru-ženi v jedno upravno celoto se središčem v Ljubljani, in ako bi imeli med seboj vse one činitelje, kojim je poverjena skrb za gmotne in kulturne potrebe naroda, potem bi že videli, da bi se tudi naša prestolnica drugače razvijala nego se razvija sedaj. Povsodi treba misliti tudi na obstoječe odnose.

Volilna agitacija na Kranjskem vrši se kaj živahno nad pristihi obeh strank, in obeta, kakor nam javljajo, biti zelo zanimiva. V kmetskih občinah in trgih in mestih n o- tr anjskih zmagajo, po došlih poročilih, najbrže kandidatje narodne stranke. Na Go-renjskem stoji pa stvari ugodneje za konser-vativno stranko. V Ljubljani bodo tudi neko-liko novega boja.

Vse to se seveda za sedaj le ugibanja in nič pozitivnega ne bomo vedeli dotlej, do- kler ne bodo dovršene volitve volilnih mož.

Volitev župana na Dunaju. Okrajni glavar dr. pl. Friebeis, vladni zastopnik, do- ločil je, da bode dne 29. t. m. prva seja no-vega občinskega zastopa Dunajskega, v ka-teri seji bodo volili novega župana.

Različne vesti.

Osebnostna vest. Deželnega sodišča tržaškega predsednik Urbanec vrnil se je s svo-jeja dopusta v Trst ter je prevzel vodstvo sodišča.

„XX. secolli di vita latina“ pred državnim sodiščem. Včeraj vršila se je torej, kakor smo omenili na kratko že v zjutranjem izda-nju današnje številke, pred državnim sodi-ščem na Dunaju razprava o utoku mestnega sveta tržaškega gledé one slavné spominske plošče, ki naj bi se vzdala v veži mestne palače tržaške, da bi spominjala naše potomce na XX vekov latinskega življenja (?) v Istri in v Trstu. Ker je ta stvar jako značilna za nazore naših nasprotnikov in po takem utegne posebno zanimati ves slovenski živelj na Primorskem, priobčiti hočemo tu nekatere važne podatke iz razprave pred državnim sodiščem.

Utok občinskega zastopa tržaškega (pravilniše bi se moralo glasiti: utok večine občinskega zastopa) naslanja se na namišljeno kršenje pravice do izražanja lastnega menenja. Daje to „izra-žanje lastnega menenja“ bilo v tesni zvezi z dogodki po Istri vsled dvoje-zičnih napisov, to je našim oč. čitateljem že dovoljno znano, zatorej nam ni treba opeto-vati vse zgodovine o „porodu“ sklepa za vzdajanje „XX-vekovske latinske“ plošče. Utok se sklicuje na to, da je bil shod istr-skih „delegatov“ dne 2. novembra 1894. dejstvo in plošča naj bi le konstatov-ala to jednostavno dejstvo (Ali so prefrigani! Stavec), kar nikakor ni neza-konito dejanje. Tudi namerovani napis na plošči ni protizakonit, kajti isti pravi le, da nadvladuje po Istri že dva tisočletja lat-inski rod in to je zgodovinsko dejstvo (Toda prisiljeno! Stavec).

Občinski zastop tržaški, odnosno njega utok je zagovarjal član gosposke zbornice, odvetnik dr. Millanich (Milanič?). Isti je seveda oporekal podtkanjanje, da bil bi mestni svet tržaški hotel storiti z vzdajanjem te plošče politiško-demonstrativno dejanje. Rekel je, da so se zbrali istrski „dele-gati“ v Trstu jedino le v ta namen, da bi se posvetovali o korakih, s katerimi naj bi se pomirili razburjeni duhovi. (Te duhove pa so razburili ravno oni in jedino oni, ki so hoteli potem — miriti dunove!! Pojte no:

ne miriti, ampak še bolj razburiti ste hoteli duhove, ker ste se zanašali na staro skušnjo, da največ dosežete ravno tedaj, ko so „du-hovi“ najbolj razburjeni!! Opazka uredništva.) Umevno je, da je te odposlance vsprejelo tržaško občinstvo velikim navdušenjem (?); da sta se na tem shodu izustila le dva jako zmerna govora, oba naglašujoča spravo in bratstvo (Bum! Da bode ta „sprava“ še trdnjša, zato naj se kar uzida v obliki II. latinskih tisočletij! Stavec.) in da je konečno dne 29. marca 1895. sklenil mestni svet v svoji seji, da naj se vzdida v spomin tega shoda omenjena plošča. In to je sklenil mestni svet v prisotnosti vladnega za- stopnika, ne da bi bil istikaj ugovarjal. (To pa je njegova stvar. Ako ni on ugovarjal, je pa pozneje ugovarjalo tim krepkeje c. kr. namestništvo. Stavec.) Vse se je torej vršilo zakonskim potom. Svoj govor je zaključil dr. Millanich, s priporočilom, da naj državno sodišče po- voljno reši utok in da tako bode ta plošča v tem slučaju spominjala ne le na obisk istrskih „de- legatov“, ampak svedočila bode zajedno tudi, kako zna državno sodišče čuvati pravo do svobodnega menenja.

Govornika je pobil zastopnik minister-stva za notranje stvari, ministerjalni sveto- vavec dr. baron Pascottini. Isti je na- glasil, da ni došlo ničesar v javnost o tem, kar so sklepali istrski gostje s tržaškimi po- verjenci dne 2. novembra 1894. Tudi je zgo- dovinska neresnica, da v Istri nad- vladuje že dve tisočletja italijanska omika, kajti, kakor je znano, je večina istrskega prebivalstva slovanke narodnosti; tam je 118.000 Italijanov, a 185.000 Slovanov.

(To izjavo vladnega zastopnika smo za- pisali debelimi črkami med svoje beležke za poznejšo uporabo. In ker menimo, da se do- slednost vendar ni popolnoma poslovlila od Avstrije, smemo se morda nadejati, da bode ministerstvo Badenijevo postopalo v Istri strogo v zmislu izjave, podane od nje lastnega zastopnika pred državnim sodiščem. — To je skromno menenje in želja uredništva „Edinosti“.)

Nastaja torej vprašanje, da-li je dovo- ljeno konstatovanje „neresničnih dej- stev“, kar baš nameruje ta plošča; a proti isti moralo bi nastati še drugih pomislikov, posebno z ozirom na dogodke v Piranu. V ostalem pa krši ta sklep mestnega sveta tržaškega določbe mestnega in občinskega statuta, po katerih ima mestni svet tržaški jedino le pravico sklepati o stvareh, tičo- cih se mestne občine tržaške. Zbo- rovanje novembra meseca 1894 izvestno ni bila stvar, ki se dostaje mesta tržaškega.

Na temelju teh vzrokov priporočil je vladni zastopnik, da naj državno sodišče zavrne utok.

Obsodbo proglasi sodišče jutri, kakor smo omenili že v današnjem zjutranjem izdanju.

„Un concorso disgraziato“. Vrli „Pic- colo“ zajema nekaj časa sem svoje „informa- zioni“ o Slovenceh iz vira, ki je njega vreden, ali pa „vir“ vreden „Il Piccolo“. Ta „vir“ je ostudna, slovanožrska graška „Tagespost“. Našla sta se torej bratec in sestra in baš radi tega se ne čudimo kar nič, da se vje- mata tako složno. Jeden in drugi teh uma- zanih dvozveznikov iztakne sedaj to, sedaj drugo stvar z „velikodušnim“ namenom, da bi preočivala svetu Slovence kot „narodič- niže vrste“, ki caplja še daleč, daleč za „ávito colturo“. Baš spretna pa nista bratec in sestra v hudomušnih svojih napadih in tudi nič kaj srečnih predmetov si ne izbirata. Hlastno je n. pr. udarila „Tagesposta“ po družbi „sv. Mohorja“ in strastno trobi „Il Piccolo“ dalje iste budalsti, katere mu nare- kuje sestra v Gradcu — iz gole zavisti! Toliko bratcu, kolikor sestrici seveda imponuje družba sv. Mohorja že po številu svojih čla- nov, ker se niti Nemci niti Lahi ne morejo ponašati z jednako književno družbo, a vendar jim to ne brani, da ne bi skušali tirati v blato slovensko književnost. Pravita, da je jasen dokaz, na kakšni nizki stopinji stoji kjižev- nost slovenska, okolnost, da, ko je družba razpi- sala natečaj za izvorne spise, je sicer došlo okolo 40 del, toda izmed teh smatrala je družba zrelimi za tisek samo 6, a nagradila pa ni niti jedno. Bratec in sestra v Izraelu! S tem nikakor ni dokazana nizka stopinja slovenske književnosti, ampak baš nasprotno! Dokazano je namreč, da je slovenska književnost razvita

toliko, da more izbirati med izviri- nimi deli slovenskih piscev in da izmed dobrega objavi le najboljše, nikakor pa vsake šušmarije, kakor je običaj med Lahi po njih „concorsi“. Če družba ni dala nagrade niti jednemu piscu, bode to v spodbudo dotičnikom, da se popolnujejo dalje na trnjevi poti pisateljski. V ostalem pa bi svetovali tržaškemu bratu, kolikor graški sestrici, da naj se s prva temeljito učita slovenski književnosti, potem še le jima bode svobodno izreči — s o d b o o njej!

Skrajna predrznost. V „Slovenskem Na- rodu“ čitamo o nastopnem načevnem do- godku: „Glasbena Matica“ v Ljubljani raz- pošilja te dni svoje muzikalije. Tako jih je poslala tudi svojemu članu na Goriško z na- slovom: „C. g. Josip Kosec, vikarij v Novakah na Goriškem. Pošiljatev pa je prišla nazaj z žaljivim pristavkom: „Dieses Volk hier unbekannt“. „Slovenski narod“ pravi, da je „Glasbena Matica“ že storila potrebne korake, da poš- no ravnateljstvo nauči „mores“ dotičnega uradnika. Tudi mi smo uverjeni, da poš- no ravnateljstvo stori svojo dolžnost — vsaj dosedaj je navadno upoštevalo pritožbe z naše strani — in da pouči dotičnika, kako se treba vesti do naroda, ki točno vrši svoje dolžnosti do cesarja in države. Mi ne zahte- vamo, da bi izvestni poštni uradniki ljubili naše ljudstvo — in nadejamo se, da si narod naš pomore tako ali tako tudi brez take ljubezni — ali kar smemo in kar moramo zahtevati, je to, da nas vsaj spoštuje sleher ni, ki je kruh države, zamesen iz žuljev dav- kopllačevalcev brez razlike narodnosti.

Členom „Sokola“ in naročnikom „Edi- nosti“, kakor tudi vsem ostalim rodoljubom bode naznanjeno, da Josip Bizjak ni več v službi ni pri „Sokolu“ ni pri upravi „Edinosti“

Razpisan natečaj za podpore. Iz ustanove Scaramangà je razdeliti 500 gl. med sirote in udove mornarjev avstrijskega Primorja. Prošnje do 15. decembra t. l. Poblže dolo- čbe priobčije današnji službeni „Osserva- tore Triestino“.

„Narodni dom“ v Ljubljani. Pišejo nam: Te dni preselila se je, kakor se nam od tam poroča, — ljubljanska čitalnica v prostore „Nar. doma“, kolikor je izdelanih in dovršenih. Po splošnem pregledu notranjih prostorov soditi, bodo ti krasni ali po moji sodbi pretresni. Jaz sodim namreč, da se je preveč prostora po- rabilo za male v razne manj potrebne na- mene odločene lokale. Sploh se mi zde de- menzije vse zgradbe premale, ako pomislim na namen in pomen „Narodnegadoma“. Škoda res.

Na gimnaziju v Celju ustanovi se za prvi razred vsoprednica. Učiteljska moč je že do- ločena.

Iz logaškega okraja. 22. okt. — V čet- rtek, dne 17. t. m. se je otvorila in prometu iz- ročila na primerno slovesen način prôga nove okrajne ceste Rovte-Žiri, do idrijske meje. Po taci krajih, kakor ta cesta, gradi se jih na Notranjskem malo, dasiravno so zeló potrebne. Ali, — kakor rovtarska cesta od Trepala do vrha, ravno tako nerodno in potratno je izpeljana podaljšana cesta, in na prvi pogled se vidi, da je deželni odbor kranj- ski izročil izdelovanje načrta inženirju-tujcu, ki je okrajno povzročil mnogo stroškov, za načrt pa spravil par stotakov v žep, od ka- terega — občine nimajo nobene koristi. Tako se gospodari pri nas z denarjem pri zgradbi cest in — raznih stavb!

O boleznih grofa Taffea. Poslednje po- poročilo o boleznih grofa Taffea pravi, da se je bolniku obrnilo dokaj na boljše. Zaveda se popolnoma, čita mnogo in kadi še več, vse po stari navadi.

Samomor. Predvčerajšnjem ustrelil se je v Gorici 23letni poštni odpravitelj Julij Pre- selj iz Divače. Došel je v Gorico na obisk k svojim sorodnikom in o tej priliki izvršil svojo žalostno namero. Vzrok, ki je potisnil mladeniču revolver v roko, ni znan.

Ponarejalec denarja. Fran Semraje iz Ljubljane, pri katerem so našli več ponare- janih komadov po 20 in 10 stotejk in jedno krono, ter razne priprave za ponarejanje de- narja, ne taji, da je ponarejal denar, ker tega v očigled tolikim dokazom niti tajiti ne more; iz njegovih izjav pa se da sklepati, da ima starec s o k r i v c e v, o katerih pa neče govoriti. Te skrivce zasleduje policija. Ome- niti nam je še, da so o natanjčni hišni pre-

iskavi pri Semraju, katero je vodil nadzor- nik polic. agentov g. Nučič, našli tudi jedno ponarejeno krono. Vse priprave za ponareja- nje denarja in že dogotovljene komade izro- čili so policiji v pohrauo.

Zopet ponesrečil otrok. Včeraj zjutraj je padla 10letna Antonija Favento, stanujoča v II. nadstropju hiše št. 5 v ulici della Fab- brica, raz okno stanovanja na dvorišče. Pri- hitevši zdravnik z zdrav, postaje je konsta- toval, da se dete sicer ni pobilo skoro prav nič, pač pa da si je pretreslo vsled padca drobje. Ponesrečenega otroka prenesli so v bolnišnico.

Konjska brca. Včeraj je brcnil žrebec pometalca Henrika Umeka, službujočega pri cirkusu Sidoli Da udarec ni bil rabel, doka- zuje dejstvo, da je žrebevo kopito ulomilo možu jedno rebro na levi strani.

Policijsko. Dninarja Josipa Živica iz Go- riškega okraja so zaprli, ker se je nevarno grozil neki ženski; baš takó 26letnega te- žaka Josipa Lipuška iz Gorice, kateri je pretepal „prodano devico“ Marijo Furian. — Dninarja Josipa Gregoriča iz Litije so deli pod ključ, ker so ga zasačili stražarji, ko je nesel ogrinjačo, o kateri ni znal, kakó je prišla pravo za pravo v njegove roke. — 15letni postopač Ivan Nikoli in njegov 16- letni tovariš fran Celica, oba iz Trsta, ukra- dila sta kmetijci Mariji Marušič na trgu Bar- riera 19 jajc. Stražarji so deli mlada tatava v zapor. — 14l. Ano R. iz Trsta so zaprli zaradi postopanja. Ta otrok je bil že parkrat zaprt radi nenravnega življenja! — 22letnega iz- tirjevalca Avgusta Perpicha so zaprli, ker je baje poneveril Levijevi tiskarni 36 gl. —

Loterijske številke, izžrebane dne 23. t. m. Bruno 24, 55, 44, 16, 85.

Najnovejše vesti.

Dunaj 24. (Poslanska zbornica.) Proračun za leto 1896. kaže potrebščine 662,691.582 gl., pokritja 662,902.808 gl., torej 211.226 gl. prebitka.

Prag 24. Česko-slovenska razstava se je zatvorila včeraj popoldne na slovesen način in ob ogromni udeležbi prebivalstva. Število vseh obiskovalcev razstave je prekora- čila dva milijona.

Zagreb 24. Členi izvršilnega odbora stranke prava so sklenili, da je Frana Fol- negovića izključiti iz stranke.

Budimpešta. Ministerski predsednik Banffy je priredil banket v čast zagrebski deputa- ciji. Banketa sta se udeležila tudi minister Josipovich in ban Khuen-Hedervary.

Trgovinske trzajavke.
Budimpešta. Pšenica za jesen 6.88 6.70
Pšenica za spomlad 1896 6.98 do 6.99. Oves za jesen 5.80—4.82 RA za jesen 6.13 6.15 Koruza za oktober 5.95—6.— maj-juni 1896 4.56—4.57
Pšenice nova od 75 kil. f. 6.70—6.80 od 79 kil. f. 6.75—6.85. od 80 kil. f. 6.85—6.90 od 81 kil. f. 6.95 7.— od 82 kil. far. 7.10—7.15 od 80 lečmen 5.50—8.25 praso 5.30—6.60 ržnova 6.—6.20.
Pšenica: Slaba ponudbe, živahno povpraševanje. Prodaja 35000 met. st. 2/1—5 dražje Vrome: lipo. Praga. Naračnirani skladki za november f. 18.40 nova letina 13.47. brez carine.
Praga. Centrifugal novi, postavljen v Trst in carino vred odpošiljatev procej f. 8050 Con- casse 3150 —.— Čotvorni 32.50 —.— V glavah (soilih) 32.— —.—
Kava. Kava Santos good avrago oktober 91.75 za februar 90.—
Hambur. Santos good avrago za oktober 74.75 december 74.35 maro 72.— mirno.

Dunajska borza 24. oktobra 1895

	danes	včeraj
Državni dolg v papirju	100.05	100.15
„ „ v srebru	100.45	100.55
Avstrijska renta v zlatu	121.30	121.30
„ „ v krouah	100.85	100.95
Kreditne akcije	397.—	398.—
London 10 Lst.	120.25	120.25
Napoleoni	9.54	9.54
20 mark	11.75	11.75
100 italj. lir	45.20	45.40

SPIRITUS SINEPIS COMPOSITUS (ALGOFON)
je jedino sredstvo proti zobobolu, glavobolu itd. ter se dobiva v steklenicah, privedenih poukom za vpo- rabo, po 20 nvč. izključno v promovani
lekarni Pracmarer (Ai due Mori)
Piazza grande, Trst.
Čuvati se je ponarejanj.
Telefon št. 207.

Tinct.: Stomach: comp.
Svetega Jakoba želodečne kapljice.
Skoz več let skušano domačo zdravilo, si pospešuje prebavnik in tek povečevati itd. Steklenica 60 pa. in 1 gl. 20 nvč. Kakor domače živokrepijoče sred- stvo prve vrste, šizal se je skozi večletno rabo dra Liebera živce okrep- jujoči eliksir (Tinct. chinæ nervtica comp.) — Vastvena znamka 4 in sidro — steklenice po gl. 1, 2 in 3.50. Po ličniških in uradnih predpisih pripravljanih v lekarni M. Fanta v Pragu (glavna zaloga): Lokarna Sera- valo v Trstu; dalje: lokarna I. Zanetti v Trstu; stara c. kr. vojaška lekarna na Dunaju, Stefans- platz, kakor tudi v drugih lekarnah.